

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА КОРЕЙСЬКОЇ І ЯПОНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Курсова робота з корейської філології на тему:

ВІДМІННІСТЬ РОЗВИТКУ МОВ ПІВНІЧНОЇ ТА ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ

Студентки групи **Кор23-21**

факультету східної та слов'янської філології
денної форми навчання

Освітньо-професійної програми:

**Корейська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова**

Спеціальності **035 Філологія**

Спеціалізації **035.066 Східні мови та
літератури (переклад включно),**

перша – корейська

Боднар Маргарити Миколаївни

Науковий керівник:

Орос Руслана Олегівна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМАТИКА ВИНИКНЕННЯ ДІАЛЕКТИЧНИХ ВІДМІННОСТЕЙ В КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ	6
1.1. Корейська війна як причина мовних відмінностей. Політика мови у Північній та у Південній Кореї.....	6
1.2. Вирішення проблематики мовного бар'єру між корейцями півдня та півночі	14
1.3. Висновки до Розділу 1	18
РОЗДІЛ 2. ПОРІВНЯННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ МОВИ ПІВНІЧНОЇ ТА ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ НА МАТЕРІАЛІ “ВЕЛИКОГО СЛОВНИКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОВИ” ТА “NORTH KOREAN LANGUAGE TEXTBOOK”	20
2.1. Лексичні відмінності.....	20
2.1.1. Лексичні відмінності через різницю політичних та соціальних структур	24
2.2. Вимовні, орфографічні, граматичні відмінності.....	25
2.3. Відмінності в словах іншомовного походження.....	29
2.4. Висновки до Розділу 2	30
ВИСНОВКИ	32
АНОТАЦІЯ	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	34
ДОДАТКИ	37

ВСТУП

Кожна мова має свої унікальні властивості, пов'язані з історичними та соціальними явищами, розвитком культури та менталітету народів. Щодня мови світу зазнають вагомих змін, пов'язаних із зовнішніми та внутрішніми чинниками. Кожну секунду мови поповнюють лексичний запас: від технологічних революцій у суспільстві, до простих появ сленгових слів серед молоді. Таким чином розвивається не тільки сама мова а й світ навколо нас, і будь-які нові явища отримують свої назви. Корейська мова є яскравим прикладом, як за 78 років політичні обставини сприяли розвитку певних відмінностей всередині однієї мови та народу, у двох різних державах. У даній курсовій роботі порівнюються відмінності корейської мови на території Республіки Кореї та Корейської Народно-Демократичної Республіки, а також досліджується засоби вирішення мовного бар'єру між корейцями Півдня та Півночі. Проводиться аналіз лексичних, фонетичних, граматичних, орфографічних та діалектичних явищ.

Матеріалом написання курсової роботи послужили: 160 слів із “Великого словника національної мови” (“겨레말큰사전”) та німецький підручник вивчення північнокорейської мови “North Korean Language Textbook” Вільфріда Геррманна, де була розглянута одна граматична конструкція.

Актуальність роботи зумовлюється спрямованістю лінгвістичних досліджень на вивчення діалектичних особливостей корейської мови на територіях держав Республіки Корея та Корейської Народно-Демократичної Республіки. Актуальність роботи підтверджується сучасними лінгвістичними дослідженнями стосовно виявлення функціональних особливостей, подібностей та відмінностей всередині самої корейської мови, в її діалектах та в активному мовленні її носіїв, а також визначається необхідністю вивчення цієї проблеми в українському корезнавстві у лінгвістичних та історичних дисциплінах, так як станом на зараз обидві держави досі вирішують проблематику мовного бар'єру, більш того проблематика корейської мови в КНДР та Республіці Корея в українському медіапросторі майже не досліджена.

Метою роботи є порівняння розвитку корейської мови у Північній та Південній Кореї за часів її поділу та до сучасних часів. Досягнення мети передбачає розв'язання таких завдань:

1. Порівняти словниковий запас корейської мови на території КНДР та Республіки Корея.
2. Виявити відмінності в лексиці через різницю соціальних та політичних структур цих держав.
3. Виявити відмінності в орфографії, фонології та граматиці у корейській мові на території цих держав.
4. Порівняти вимову та інтонацію корейців Північної та Південної Кореї.
5. Виявити різницю в словах іншомовного походження.

Об'єктом дослідження є корейська мова.

Предмет дослідження є лексичні, граматичні, фонологічні та орфографічні відмінності у діалектах корейської мови на територіях КНДР та Республіки Корея.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та розв'язання конкретних завдань дослідження передбачалося застосування теоретичних загальнонаукових методів, зокрема аналіз, порівняння, індукція та дедукція для огляду стану вивчення дослідженої проблематики. Для виявлення основних відмінних рис у діалектах корейської мови було застосовано *порівняльно-історичний метод*, який дозволив вивчити еволюцію змінення корейської мови, *структурний метод* дозволив розглянути корейську мову як цілісну функціональну структуру, елементи якої тісно пов'язані строгою системою відношень та зв'язків, *зіставний метод* дозволив виявити спільні та відмінні риси в корейській мові на території КНДР та Республіки Корея, а також діалектів на територіях цих держав, за допомогою *типологічного методу* було виокремлено особливості корейської мови на територіях різних держав, а також ці ознаки були класифіковані на окремі категорії.

Практичне значення цього дослідження полягає в можливості використання його результатів в процесі викладання корейської мови, а також для подальшого дослідження корейської культурології.

Наукова новизна даної наукової роботи полягає у низькій ступені вивченості цієї теми в українському медіапросторі, а також спричинена розвитком сучасних відношень між Корейською Національно-Демократичною Республікою та Республікою Корея, проблематикою мови між північними і південними корейцями та способи її вирішення.

Структура. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, анотації, списку використаної літератури та додатків.

РОЗДІЛ 1.

ПРОБЛЕМАТИКА ВИНИКНЕННЯ ДІАЛЕКТИЧНИХ ВІДМІННОСТЕЙ В КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ

1.1. Корейська війна як причина мовних відмінностей. Політика мови у Північній та у Південній Кореї

Завершення Другої світової війни у 1945 р., розподіл корейського півострова за 38 паралеллю та корейська війна 1950-1953 рр. між Корейською народно-демократичною республікою та Республікою Корея стали каталізатором серйозних змін не тільки у політичних, економічних і соціальних структурах, а й в самій корейській мові. Хоча фактично усі корейці на територіях цих двох різних держав спілкуються однією мовою, насправді зараз ця мова має певні зміни в лексиці та у системі письма. До того ж дедалі частіше громадяни Корейської народно-демократичної республіки зіштовхуються із труднощами розуміння сеульського стандартного діалекту і навпаки.

Наведені вище події призвели до відмінностей в орфографії, вимові, великих змін у лексиці, несуттєвих змін у граматиці та навіть в інтонації. Територія Північної Кореї, знаходячись під впливом Китаю та Радянського Союзу у воєнні часи, запозичила багато слів зі словників цих держав. А з часом тривалої ізоляції цієї держави від іншого світу, можна сказати, що в північнокорейській мові залишилось багато первинно-корейських слів. З іншого боку Південна Корея, очолювана США та ООН після японської окупації, використовує запозичені англійські слова. Щоб виявити причини появи північного та південного діалекту, іншими словами пхеньянський діалект *평양 방언* та сеульський діалект *서울말* (див. Додаток 1; Рис. 1.1), слід дослідити історичні передумови, причини та наслідки воєнних дій на корейському півострові.

До початку Другої світової війни корейській півострів повністю перебував у складі Японської Імперії (з 29 серпня 1910 по 15 серпня 1945 рр.), під правлінням японського генерал-губернатора. Впродовж цього часу японці проводили

асиміляційну політику: заборонялась корейська мова, натомість державною мовою стає японська, яку впроваджували в освітніх закладах, газетах і т. д. Японія програє у 1945 р., і це стає кінцевим етапом у пануванні імперії-колонізатора над Кореєю (Скробач Б., 2017, с. 4-5). Однак ця подія не була остаточним визволенням Кореї від гніту інших країн. Одразу після закінчення Другої світової, півострів стає приводом боротьби поміж США та СРСР, у результаті якої півострів було «розірвано» на дві частини, по 38 паралелі. Ясно що північна територія стає радянською – встановлюється тоталітарний соціалістичний режим, який очолює Кім Ір Сен, а південною частиною тепер керує американський уряд. Як ми бачимо, подальші спроби об'єднати ці дві держави не увінчалися успіхом аж до сьогодні. У 1948 р. було проголошено Республіку Корею (південь) та Корейську народно-демократичну республіку (північ).

Слід зауважити, що за часів японської окупації у 1933 році Товариство корейської мови (або Товариство Хангилю “한글 학회”) видало документ про «Пропозиції щодо єдиної корейської орфографії», які обидві сторони використовували навіть після поділу, для того щоб зберігати комунікацію між північанами та південними корейцями. Однак з утворенням Корейської народно-демократичної республіки та Республіки Корея політика мови дещо змінилась. Так у 1954 р. були видані північнокорейські правила орфографії “Чосоно чхольчабоп” (조선어 철자법), і саме з цього моменту починаються перші прояви відмінностей у корейській мові. Комуністична ідеологія (кор: чучхе) у Північній Кореї продовжує процвітати, і згодом Кім Ір Сен видає збірник “Декілька проблем у розвитку корейської мови” (조선어를 발전시키기 위한 몇 가지 문제) 1964 року, есе “Про правильний розвиток національних особливостей корейської мови” (조선어의 민족적 특성을 옳게 살려 나갈 데 대하여) 14 травня 1966, та “Правила літературної корейської мови” (조선말규범집). Але вже аж у 1987 році Північна Корея знов скорегувала правила орфографії, які діють там і по-сьогодні (Сік К.Д., 2011, с. 122).

Подальші політичні розбіжності відбуваються у період з 1950 по 1953 рік, де у цей час триває “корейська війна”. Проте немало важною подією, яка слугувала передвісником цієї війни були події 1949-1950 років. У цей час також відбулася війна, яку ще називають “малою війною”. Можна сказати, що ця війна була низкою окремих сутичок в районі 38 паралелі. Взагалі з моменту поділу Кореї ситуація між цими державами постійно є напруженою, навіть у сьогоднішні часи. Звісно, що обидві сторони – Кім Ір Сен (північ) та Лі Син Ман, не хотіли залишати країну у такому становищі, тож мета цих конфліктів була об’єднання Кореї під однією з політичних систем, і знищення ідеології супротивника. Щоб укріпити свої позиції лідери півдня та півночі запросили допомогу у СРСР та США. Як і Кім Ір Сен так Лі Син Ман бажали здійснити власні цілі, де при повному захваті півострова вони б змогли показати свою могутність та силу як держави. Проте й самі країни СРСР та США теж мали свої плани щодо цих територій. Зокрема СРСР хотіли добитись контролю півострова і крім того послабити позиції США. У той ж час США не кортіло створення ще однієї держави з комуністичною ідеологією. Але були й побоювання з обох боків: СРСР не хотіла зіткнутись із Америкою напяму, що могло б спричинити ядерну війну, а США не хотіла перетворювати цю війну у світовий масштаб (Петрова К.О., 2019, с. 74-75).

І все ж таки тривале напруження обертається війною. Одразу ж півночі вдається зробити потужні кроки на захоплення південних територій. Їм вдалось притиснути південців аж до “краю”, але за допомогою збройних військ США радянсько-корейські сили вдалось відкинути назад. Війна триває 3 роки і закінчується після фатальної події – смерті Сталіна 5 березня 1953 р., яку й стали вважати як за офіційне завершення воєнних дій. Було укладено перемир’я, яке насправді мало багато незручностей та неузгодженостей. Тільки у 1991 році КНДР та Республіка Корея підписали угоду про перемир’я, ненапад та співпрацю. Вони фактично признали суверенність один одного, і зобов’язались не втручатись у внутрішні справи та політику один одного.

Як було сказано вище, всі ці події призвели до неабияких змін у корейській мові, тому їх не можна оминати. За цей час дві Кореї стрімко віддаляються одна від одної, і це призводить не просто до появи нових діалектів ай суттєвих змін у деяких частинах самої мови. Північні Корейці можуть навіть не здогадуватись про існування не просто деяких слів, а й явищ чи предметів які вони означають, адже ми знаємо, що північани не користуються соціальними мережами та інтернетом (окрім спеціальних сайтів якими можна користуватись), теж саме і з телебаченням, де присутні тільки декілька національних каналів, які в своїй більшості показують лише пропаганду та інформацію, яка вигідна владі. На зміну мови можуть впливати дуже різні фактори: від сусідніх країн та відносини з ними, до географічного типу місцевості в якій проживають етнічні групи. Тому не має сумніву, що потужні зміни як поділ держави, залишать свій відбиток в історії корейської мови.

Загалом можна виділити три основних пункти, де корейська мова зазнала змін найбільше, через політику КНДР та Республіки Кореї:

1. **Фонологія**, а саме використання Міжнародного фонетичного алфавіту (International Phonemic Alphabet system) – система знаків для запису транскрипції, фонетичне відображення особливостей творення звуків з усіх мов світу на основі латинського алфавіту. Також спостерігається відмінність у правилах романізації. Щодо Міжнародного фонетичного алфавіту, то у корейській мові Півдня та Півночі, як і в більшості мов світу, існує різниця між фонемами та фонетичними звуками. Наприклад: У приголосних розпізнаються такі відмінності. У сеульському діалекті ㅈ, ㅊ і ㅉ зазвичай вимовляються з альвеоло-піднебінними африкатами [tɕ], [tɕʰ], [tɕ̚]. На діалекті Пхеньяна вони, як правило, вимовляються альвеолярними африкатами [ts], [tsʰ], [tɕ̚]. Крім того, ㅈ| і ㅈ| може вимовлятися без піднебіння як [ji] і [si] на діалекті Пхеньяна, а також в інших діалектах на території півострова. До того ж присутні відмінності вимови корейцями флективних слів, китайсько-корейських слів та

складних слів. Проте це не заважає корейцям розуміти одне одного (Відмінності півночі та півдня, 2019).

2. **Вимова та інтонація.** Хоча корейська мова як і у Північній так і у Південній Кореї має однаковий алфавіт і фонему, ми можемо помітити деякі відмінності, тому що Південна Корея орієнтується по вимові сеульського діалекту (м. Сеул), як за стандартний діалект мови, у той час як Північна Корея вважає стандартним пхеньянський діалект (м. Пхеньян). Щодо інтонації, то в корейській мові існує *музикальний наголос* – система тональностей звуку, де склад може вимовлятися високим та низьким тоном. “З іншого боку, в Chosonmal Taesajon (조선말 대사전), опублікований у 1992 р., де висота звуку для певних слів відображається у системі з трьома висотами, таке слово як 꺾꼬리 ([k̚ɔ̞k̚ko̞li] – “корейський соловей”) позначений як висота “232” (де “2” низька, а “3” висока), звідки можна побачити деяку різницю у висоті звучання з сеульського діалекту.” – зазначено у статті Вікіпедія Апдейт “Відмінності півночі та півдня в корейській мові” 2019 р.
3. **Лексика.** Найбільші зміни відбулись саме тут, адже ізоляція Північної Кореї дала свої ознаки у нерозумінні іноземних слів. Як і Південна Корея так і Північна у своїй лексиці використовують однаковий загальний лексичний запас слів, який опирається на документ “조선어 표준말 모음” (Стандартний словник корейської мови) (див. Додаток 2; Рис. 1.2), виданий у 1936 році Товариством корейської мови, однак можна помітити лексичні відмінності у певних сферах життя, навіть в простих назвах магазинів. Вагому роль зіграла і політична система, яка суттєво відрізняється одна від одної: північ – комунізм, південь – капіталізм.

Як і в будь-якій мові у корейській мові присутні різні діалекти, які теж розмежовуються на діалекти КНДР та Республіки Корея. Як нам відомо: ще до поділу Кореї на її території існували різноманітні діалекти, що є звичайним явищем. Але на той час це були регіональні діалекти у складі одної держави, де на корейську мову

дуже сильно впливала Китайська імперія та Японська імперія за часів окупації. Тим не менш, вважається, що саме у 1945 році, у рік поділу Кореї, діалекти цієї держави почали чітко розмежуватись на Північні та Південні діалекти. Розглянемо відмінність діалектів за допомогою електронної статті від Kim, KoreanClass101 2018 року. Діалекти Південної Кореї, або *сатурі* 사투리, чи *паннон* 방언, поділяються на шість діалектів: Сеульський стандартний діалект (서울말, 표준어, 경기도 방언), діалект Чхунчхондо (충청도 방언), діалект Кьонсандо (경상도 방언), діалект Чолладо (전라도 방언), діалект Канвондо (강원도 방언) та діалект острова Чеджудо (제주 방언). (див. Додаток 1; Рис. 1.1)

Сеульський діалект (стандартний) – він же і є національною мовою Південної Кореї. Використовується на території Сеулу, Інчхону та у провінції Кьонгідо, а також трохи заходить на територію Північної Кореї у районі Кесон. При викладанні корейської мови у самій Кореї або у інших країнах світу використовують саме сеульський діалект.

Діалект Чхунчхондо – використовується на територіях провінцій Чхунчхон-Намдо та Чхунчхон-Пукдо, де знаходиться місто Теджон. Однією з примітних рис відмінності цього діалекту від стандартного є: коли у слово закінчується на літеру “ ㅏ ” [ɛ] або “ ㅓ ” [e], то її змінюють на “ ㅓ ” [ja]. Наприклад: *ㅍ/ㄱ/ㅎ* (“втомлений”) – *ㅍ/ㄱ/ㅎㅓ*. Якщо слово закінчується на склад “ㅓ” /ja/, то він змінюється на “ㅓ” [ja]. Наприклад: *뭐ㅓ?* “що?” – *뭐ㅓ?*. Якщо слово закінчується на склад “ㅓ”, то він змінюється на “ㅓ”. Наприклад: *좋ㅓ요* “гарний” – *좋ㅓ유*.

Діалект Кьонсандо – використовується на території Кьонсан-Намдо та Кьонсан-Пукдо (регіон Йоннам), а також у містах Тегу, Пусан та Ульсан. У цьому діалекті використовується скорочення речень завдяки певним закінченням як “노”, “카노”, або зміненню слова. Наприклад: *뭐라고 했ㅓ?* “що ти сказав?” – *뭐라카노?*, *왜 그러ㅓㅓ까?* “чому так?” – *와 그라노?*, *가 버려라* “йди” – *가뿌라*. До того ж у цьому діалекті відбувається зміна деяких літер: “으” [u] – “어” [a]; “의” [i] – “에”

[e]; “그” [kw] – “거” [kɿ]; “니” [ø] – “히” [ɛ]; “기” [wi] – “이” [i] або “—” [ɯ].
Наприклад: *뒤에 있다*. (“знаходиться позаду”) – *디에 있다*.

Діалект Чолладо – використовується в провінціях Чолла-Намдо, Чолла-Пукдо, зокрема у місті Кванджу, і відрізняються певними рисами, як: різні окличні вирази. Наприклад: *어머* “о боже!” – *오메, 왁마, 저기요* “гей!/сюди!” - звертання до когось – *아아!*; *어떻* 하지 “що ж робити?” – *어찌* 아스까나; *그래서* “тому...” – *근디* і т. д. Ще одна особливість – це додавання закінчень ~잉, ~부러, ~재. Наприклад: *그렇습니다* – *그라쥬잉*. Ще деякі приклади цього діалекту: *너 그거 좀 버리지 않을래?* (“можеш ти викинеш це?”), *지금 당장* “негайно” – *시방, 빨리* “швидко” – *아따*.

Діалект Канвондо – використовується у провінціях Канвон Південної та навіть заходить до Північної Кореї. Цей діалект також має низку певних відмінностей, таких як: вимова здвоєної приголосної “ㅍ” [p̚] на одну “ㅍ” [p]. Наприклад: *쌀* в значенні “рис” – *살, 싸움* в значенні “бійка” – *사움*. Друга відмінність – зміна літери “ㅏ” [a] на “ㅑ” [ʌ] наприкінці речення: *합시다* “нумо зробимо” – *합시더*. Третя відмінність – використання спеціальних закінчень у кінці речення, такі як: ~나, ~노, ~고, ~가. Наприклад: *비 와?* “йде дощ?” – *비오나?*, *누구 책이야?* “чия книга?” – *누 책인고?*, *어디가?* “куди йдеш?” – *어데 가노?*

Діалект Чеджудо – використовується тільки на острові Чеджудо. Чеджудо – це острів, який знаходиться на південно-заході від Південної Кореї.

Цей діалект вважається найскладнішим для розуміння, тому що він має суттєві відмінності від стандартного діалекту. Тому деякі корейці зустрічаються із труднощами у спілкуванні із мешканцями цього острова. Розглянемо деякі приклади особливостей цього діалекту. Перше – комбінація слів наприкінці речення. Наприклад у цьому реченні *밥 먹었니?* “ти поїв?” замість закінчення ~~었니, відбувається комбінація і ми отримуємо таке речення *밥 먹언?*. Ще деякі приклади *이거 했어?* “ти зробив це?” – *이거 행?*, *알았어* (“зрозумів”) – *알안*. Друга відмінність – деякі вирази взагалі відрізняються від стандартної мови, так як використовуються

зовсім інші слова. Наприклад: *어서 오십시오* “вітаю” – *흔저 옵서, 와서 보고 가세요* (“заходьте та огляньтесь”).

Тепер розглянемо діалекти Північної Кореї. Усього виділяють три діалекти на території цієї країни: **Пхеньянський діалект** (평양 방언), **Хамгьонський діалект** (함경 방언), діалект **Хванхе** (황해 방언) та **Канвонський діалект** (강원도 방언). Як ми бачимо на карті (див. Додаток 1; рис 1.1) діалект Канвондо та частина Сеульського діалекту заходить на територію Північної Кореї. Так як Сеульський та Канвонський діалекти були розглянуті вище, перейдемо до інших діалектів.

Пхеньянський діалект – використовується на території столиці держави Пхеньян, регіоні Квансах та провінції Чагандо. Пхеньянський діалект являється державною мовою КНДР. Як було зазначено вище стандартна мова КНДР насичена запозиченими словами із китайської мови та навіть російської. Як видно вище культурна мова базується на мові Пхеньяна, але важко сказати, що пхеньянський діалект був введений і сформований таким, яким він є зараз. Стандартна мова, модифікована шляхом прийняття вишуканої мови на основі стандартної мови (на основі діалекту Сеула), визначеного Корейським мовним товариством, або модифікована шляхом прийняття деяких елементів діалектики Пхеньяна, може бути сприйнята або сказана як культурна мова. Діалекти Пхеньяна та Сеула спочатку були досить схожими, але акцент значно змінився через наслідки поділу Північної та Південної Кореї.

Хамгьонський діалект – використовується у провінціях Хамгьон-Намдо, Хамгьон-Пукдо та Ягандо Північної Кореї.

Діалект Хванхе – використовується на територіях провінцій Хванхе-Намдо та Хванхе-Пукдо Північної Кореї (Корейська мова, 2023).

Нажаль неможливо точно виявити певні особливості діалектів Північної Кореї як у Південній за нестатком інформації за даною темою.

Не зважаючи на це, ми дійшли висновку, що ряд історичних подій, якій відбувалися за часів поділення Кореї на дві протилежні частини – Північ та Південь,

дали поштовх для початку серйозних змін не тільки у політичних системах та соціальному житті, а й в самій мові цієї держави.

1.2. Вирішення проблематики мовного бар'єру між корейцями півдня та півночі

Розглянувши основні причини та історичний контекст виникнення відмінностей у корейській мові, ми можемо сказати, що станом на сьогоднішній день різниця є дуже суттєвою. Як ми вже знаємо на території Південної Кореї національною мовою, на якій спілкуються та пишуть громадяни цієї країни є *Хангуго* (кор: 한국어), а на території КНДР – *Чосонмаль* (кор: 조선말). З часом прірва між цими країнами тільки зростає, не дивлячись на певні спроби владнати ситуацію. І все ж у розділеному корейському суспільстві буде існувати межа між Півднем та Північчю. Це стосується усіх сфер життя, як і політичної так і соціальної. Найпоширенішою проблемою залишаються біженці (південні корейці придумали свій термін для “біженців” – *탈북자*), із КНДР, які шукають захисту від тоталітарного режиму, і які неочікувано для себе зустрічаються із суворою реальністю своєї довготривалої ізоляваності від усього світу. Звісно обидві Кореї зберігали певну політику мови для простішої комунікації, тому північнокорейські біженці можуть розуміти та спілкуватись із південцями. Це можна порівняти із відмінностями британської та американської англійської мови. Наприклад американці можуть вільно спілкуватись з британцями, проте британський акцент (назви деяких слів, інтонація, інша вимова) будуть спричиняти певні труднощі. Звісно в КНДР все це загострено ізоляваністю від усього світу і набагато більшими відмінними рисами ніж в будь-якій іншій мові, так як по-факту Корея залишилась єдиною розділеною державою в усьому світі.

У свій час Південна Корея зазнала великої кризи у зв'язку з імміграційними процесами, і це стосувалось не тільки північнокорейських а й інших категорій іммігрантів. Кризу імміграційних процесів дослідила Швець Світлана Леонідівна у своїй статті “Криза біженців та імміграційні процеси Республіки Корея”. Можна

побачити, що все почалось ще з часів японської окупації – “Детермінантами цих процесів стали зняття японської окупації (корейці, що емігрували під час окупації, поверталися до країни), завершення корейської війни (підвищення темпу формування міграційних потоків у середині країни «Північ–Південь») і зняття обмеження США на «неєвропейську міграцію» (підвищення рівня імміграції)”. Далі вона поділяє іммігрантів на окремі групи, серед яких є північні корейці – “...Тому можна визначити такі категорії іммігрантів, що характерні для Південної Кореї: транснаціональні іммігранти (біженці та трудові мігранти) та біженці з Північної Кореї. Щодо біженців та переселенців з Північної Кореї, то їм надається де-юре громадянство Південної Кореї на підставі Конституції, яка передбачає, що північні корейці є громадянами Південної Кореї. Сеул також закликає до міжнародного захисту північнокорейських біженців. Тим не менш, варто зазначити, що в політиці уряду щодо північнокорейських біженців бракує послідовності в різних адміністраціях... Сучасну Південну Корею критикують за високі показники відхилених прохань щодо статусу біженця. Процесу порядку визначення статусу біженця не вистачає швидкості та прозорості, у зв’язку з чим уряд Південної Кореї критикують за низькі показники надання статусу біженцям.” (Швець С. Л., 2015, с. 63-64). Отже можна зробити висновок, що надання статусу біженця та процедура їх прийому це важкий процес, який вимагає часу та позитивної думки від суспільства.

Зараз Південна Корея налічує близько 31 000 північнокорейських біженців, які вже змогли знайти притулок, роботу, деякі навіть змогли відвідувати школи та університети. Існує багато державних та волонтерських організацій, у тому числі Кореє співпрацює з міжнародною організацією “Червоний Хрест” та Організацією Об’єднаних Націй (ООН), для того, щоб забезпечити цих людей повноцінним життям. Багато мешканців Південної Кореї зазначають, що мова біженців звучить старомодно і дивно. Вихідцям із КНДР приходиться пристосовуватись до нового для них капіталістичного світу. В усіх галузях вони вимушені стикатись не тільки із новими корейськими словами, термінами, фразеологізмами та сленгом а також із іноземними термінами, так як Республіка Корея тісно співпрацює з США. Розглянемо за

допомогою яких засобів Південна Корея допомагає північнокорейським біженцям подолати мовну прірву:

1. “겨레말큰사전” (укр. “Великий словник національної мови” – це спеціальний словник, створений об’єднаними силами Північної та Південної Кореї і метою якого є вирішення мовних відмінностей між двома Кореями шляхом укладання першого уніфікованого словника корейської мови. Завдяки об’єднаній праці лінгвістів із КНДР та Республіки Корея цей словник ставить мету ліквідувати мовну прірву та зрештою створити певний ґрунт для возз’єднання. Наразі словник досі продовжує опубліковуватись. У цей словник повинно ввійти не менш ніж 330 000 слів, що робить його унікальним серед усіх інших словників. Для свого словника корейці відбирають нові слова, збирають та систематизують лексичний матеріал, пишуть рукописи та перехресні аналізи рукописів. Словник поділяють на різні розділи та підрозділи, що свідчить про всеохопленість цієї праці.
2. Зі статті Джейсона Стротера “Новий додаток допомагає північнокорейським перебіжчикам подолати мовний бар’єр” (Strother J., 2015) ми дізнались, що існує спеціальний додаток “**Univoca**”, створений Джангом Чоном Чулом із компанії Cheil Worldwide. Цей додаток допомагає північанам не відставати від швидкого темпу сучасного світу. “Джанг сказав, що програма виходить за рамки того, що може зробити програма онлайн-перекладу, і є справжнім перекладачем з Південної на Північну Корею. Він пояснює, що його агентство працювало з класом підлітків-перебіжчиків з Північної Кореї, щоб ідентифікувати невідомі слова, і покладалося на старших біженців, щоб створити найкращий переклад...Univoca дозволяє користувачеві ввести або сфотографувати незнайоме слово та надати північнокорейський переклад. Він також надає практичну мовну допомогу, наприклад, як замовити піцу. Тут також пояснюється термінологія знайомств, яку використовують південні корейці.” – перекладена українською цитата зі статті.

Проте мовний бар'єр це не єдина проблема з якою зіштовхуються біженці із Північної Кореї. Найважчим етапом для початку нового життя є сам побіг із країни диктатора. Часто північні корейці вимушені бігти через Китай та Тайланд, роблячи великий круг, щоб врешті-решт дістатись Республіки Корея. Зафіксовано багато випадків, коли ставлення до перебіжчиків як і в Китаї так і в Тайланді обмежувало базові права людини. Часто корейці потрапляють у руки рабовласників. Чоловіків використовують як дешеву робочу силу, а жінок видають у незаконний шлюб. До того ж уряд Китаю не дає можливості північним корейцям отримати статус біженця. Тож цим люди вимушені бігти не тільки з КНДР а й з інших країн, щоб стати незалежними.

Однак і в самій Південній Кореї присутні набагато більші проблеми. Нерідко діти та дорослі із півночі становляться жертвами цькування та непорозумінь. Саме тому існують організації, які надають можливість дітям навчатись у спеціальних школах, а згодом поступати й в державні навчальні заклади. Їх знайомлять із новими технологіями та навчають англійській мові. Більшість із цих дітей проживає в інтернатах, так як їх сім'ї все ще залишаються у КНДР, або стали жертвами рабовласництва при пересіченні кордону з Китаєм. Ми змогли знайти таку організацію Південної Кореї, яка проводить програму допомоги перебіжчикам із Півночі:

1. 두리하나국제학교 (Durihana International School) – одна з державних і водночас релігійних організацій Південної Кореї, яка активно допомагає північнокорейським біженцям знайти притулок в Республіці Кореї та дає людям шанс адаптуватись у новому житті. Своєю місією вони вважають *врятувати* північан від фізичного та духовного царства п'тьми, іншими словами знайти спокій в Ісусі Хресті. У цій школі дітей на дорослих навчають релігії, але першою задачею стає порятунок біженців та їх освіта. Школа-інтернат навчає дітей базовим предметам південнокорейських шкіл, такі як: математика, історія, корейська мова, іноземні мови тощо.

Існують ще доволі багато таких організацій. Із статті “Один народ, дві держави: як південні корейці змагаються за свідомість жителів КНДР” Мацькович О. від 2020 року: “...Сьогодні такою діяльністю займаються такі південнокорейські організації

як «Борці за вільну Північну Корею», «Кампанія за пряму допомогу північним корейцям», «Північнокорейська християнська асоціація», «Північнокорейський народний визвольний фронт», створені втікачами з КНДР, деякі з яких були військовими. Вони не фінансуються Сеулом, проте й не були обмежені ним у діяльності.» (Мацькович О., 2022)

Як би сильно Північ і Південь не були розділені між собою політичними течіями, корейці й досі вважають себе одним єдиним народом: “Із точки зору Сеула північні корейці все ще є громадянами Республіки Корея. Власне, Стаття 3 південнокорейської конституції проголошує, що державна територія Республіки охоплює Корейський півострів та прилеглі острови. Серед корейців вкоренився етнічний націоналізм, тобто нація розглядається як неподільна етнічна група, що проживає в межах історичної території. Ця ідеологія «чистої крові» стала впливовою на півострові після японської окупації та поділяється як жителями КНДР, так і Республіки Корея. Це саме та причина, чому такі різні за світоглядом корейці на північ та південь від 38-ї паралелі вважають себе однією нацією, а їхні уряди найближчим часом не припинять курс на об'єднання чи принаймні риторику про таку необхідність.” – уривок зі статті Мацькович О., 2022 р.

Республіка Корея й по сей день продовжує допомагати північнокорейським біженцям, розлученим сім'ям та загубленим дітям, а також намагається налагоджувати зв'язки із КНДР. І хоча зараз Корея залишається єдиною розділеною навпіл державою в усьому світі, її мешканці – корейці з півдня та півночі все ще мають велику надію на скоріше об'єднання їх нації. Їх історія, так само як і історія української держави, показала наскільки трагічними можуть бути наслідки політичних ігор. Як цілі народи страждають від розлуки зі своїми співмешканцями і навіть перестають розуміти один одного.

Втім, існування таких організацій та асоціацій як *두리하나국제 학교* (Durihana International School) або кампаній, що спільними силами обох країн створюють словники, дають чітко зрозуміти, що корейці і Корея – це єдиний народ і єдина держава.

1.3. Висновки до Розділу 1

Розвиток корейської мови тісно пов'язаний з історією корейського півострова та його народу. Ретельно досліджуючи історію ми можемо зробити висновок, що розвиток корейської мови, як і будь-якої мови на землі, трапляється під впливом певних потужних подій у різних сферах життя. У випадку із корейською мовою найбільшого впливу завдали такі явища як світова війна між тотально різними коаліціями капіталізму та комунізму, міжособні війни та незчисленні реформи впродовж невеликого історичного проміжку часу. Політичні та соціальні проблеми прямо впливають на свідомість людей, розвиваючи певну тенденцію мислення а отже й мовлення, так як будуть виникати нові політичні та соціальні явища, яким будуть давати певні назви. Особливо якщо країна ділиться на дві протилежні частини, більш того одна з її частин стає повністю ізольованою від зовнішнього світу, поява відмінних явищ у мові неминуха. У результаті усіх цих подій у на корейському півострові з'являються діалекти, тепер вже не як діалекти суцільної держави, а окремі північні та південні діалекти, які продовжують набувати свого розвитку та відмінних рис. Однак у сучасні часи дві Кореї намагаються налаштовувати політичні відносини, проводять програми допомоги біженцям та корейським сім'ям, які були розлучені 38 паралеллю та політичними законами, вводять певні закони та підписують документи щодо спільних мовних законів, для покращення комунікації та можливо й згодом досягнення мети возз'єднання. Не дивлячись на трагічні обставини цього півострова, його історія, культура і мова залишаються унікальними, та цікавими об'єктами для подальшого дослідження їх особливостей.

У першому розділі були досліджені основні причини появи мовного бар'єру між країнами Республіка Корея та КНДР. Були визначенні основні мовні та діалектичні відмінності на територіях цих двох держав. Також були наведені приклади як уряд Південної та Північної Кореї допомагають подолати певні труднощі у спілкуванні між корейцями, а також, як саме Південна Корея вирішує проблему із північнокорейськими біженцями.

РОЗДІЛ 2.

ПОРІВНЯННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ МОВИ ПІВНІЧНОЇ ТА ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ НА МАТЕРІАЛІ “ВЕЛИКОГО СЛОВНИКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОВИ” ТА “NORTH KOREAN LANGUAGE TEXTBOOK”

2.1. Лексичні відмінності

З часу розподілення Кореї на Південь та Північ найбільших змін у корейській мові зазнала саме лексика. Таких змін зазнали всі сфери звичайного, соціального, політичного, економічного життя тощо. У “겨레말큰사전” або “Великому словнику національної мови” ми можемо знайти достатньо велику кількість різних груп та підгруп, де чітко та схематично позначенні відмінності та практичне використання цих слів у реченнях. Пропонуємо розглянути певні відмінності в лексиці, поділивши ці зміни на окремі групи.

1) **Їжа.** Розглянемо як різняться лексика, коли північні та південні корейці говорять про їжу. До їжі також входить багато підгруп, отож розпочнемо з найпоширенішої – фрукти та овочі. Слово “слива” у південній Кореї звучить як *사두*, а в північній – *추리*. “Диня” має доволі схожі значення як на Півдні так і на Півночі: південь – *멜론, 참외*, північ – *멜론, 향참외*. Тут перше слово, очевидно, походить від англійського слова *melon*, а ось друге слово має свій початок від китайського ієрогліфа “香” (향) + 참외. “Вишня”: південь – *체리*, північ – *단벚*. Знову ми можемо помітити як Південна Корея зазнала впливу англійського слова *cherry*. “Ківі”: південь – *키위*, північ – *다래*. Південнокорейське слово має таку ж назву як і в інших мовах світу, а північнокорейське слово більш поширене на території Китаю, хоча такий вид фрукта є як і на території Кореї так і на території Китаю та Японії. Останнє слово “ананас” однаково звучить як і на Півдні так і на Півночі, однак ми можемо побачити різницю у написанні цих слів, отож: південь – *파인애플*, північ – *파이내플*. Стосовно “овочів” південні та північні корейці мають однакові назви для слова “овоч”. Є три слова, які описують цей термін: *채소, 야채, 남새*. Але різниця в тому, що південні

корейці зазвичай користуються лише першими двома варіантами, коли північани більш вживають слово *남새*. Один із прикладів відмінності назв овочів є “кукурудза”: так на півдні ми більш за всього почуємо таке слово як *옥수수* або *강냉이*, такі ж самі слова використовуються і на півночі. Однак, якщо справа стосується став виготовлених із кукурудзи, таких як “попкорн” або “повітряна кукурудза”, то на півдні це буде *팝콘*, *뽕튀기*, а на півночі *강냉이튀기/평평이*, *꽁튀기*. Серед “солодощів” також можна знайти певні різні терміни, наприклад: “карамель” – на півдні *캐러멜*, на півночі *카러멜* або *기름사탕*. Знову бачимо різницю в написанні цього слова, до того ж Північна Корея має й свій інший аналог цього слова. Далі слово “желе”: південь – *젤리*, північ – *썰리*, *단묵*. “Бісквіт”: південь – *비스킷*, північ – *비스케트*. Отже ми бачимо, що є багато слів, які звучать однаково, але пишуться трохи інакше, а іноді слова стають зовсім відмінними один від одного.

2) Транспорт. Тепер розглянемо ще одну групу слів – транспорт, який також є доволі важливою частиною повсякденного життя. Якщо ви хочете проїхатись транспортом (автобусом чи тролейбусом) і “купити квиток”, то на півдні ви використаєте *표를 끊다*, а на півночі *표를 떼다*. “Аеропорт” на півдні буде звучати як *공항* або *비행장*, коли на півночі це буде *항공사*. Якщо використовується значення “національний аеропорт” то південнокорейською це буде *국제공항*, а північнокорейською *대한항공*. Також є невелика різниця у назвах транспорту. Наприклад: “автобус” в Південній Кореї буде писатись з однією літерою “ㅁ” – *버스*, а в Північній Кореї це стояти подвоєна літера “ㅃ” – *ㅃ스*. Ще одне слово, яке відрізняється в обох країнах – є “метро”. На півдні – *지하철* або *전철*, на півночі – *지하철도*. До того ж, в Північній Кореї є трамваї – *궤도전차*, які не ходять в Південній Кореї, тож нерідко південці стикаються з непорозумінням, коли чують цей термін. Також можемо розглянути відмінність в назвах частин самої легкової машини:

- **У салоні машини:** “кермо” – *핸들/운전대* (Південь), *운전대/조향륜/조향손잡이* (Північ); “скло заднього бачення” – *백미러*

(Південь. *back mirror*), 후사경 (Північ); “гальмо” – 사이드브레이크 (Південь. *side break*), 손제동/제동손잡이 (Північ); “педаць газу” – 액셀/가속페달 (Південь), 액셀/가속기 (Північ); “пасок безпеки” – 안전벨트 (Південь), 안전띠 (Північ).

- **Машина ззовні:** “склоочисник” – 와이퍼 (Південь. *wiper*), 비물뚝개/물씻개 (Північ); “капот” – 보닛 (Південь. *bonnet*), 본넷 (Північ. *bonnet*); “шина” – 타이어 (Південь. *tire*), 다이아 (Північ. *tire*); “передні фари” – 헤드라이트/전조등 (Південь. *headlight*), 전조등/앞등 (Північ); “бампер” – 범퍼 (Південь. *bumper*), 밤바/완충장치 (Північ. *bumper*); “багажне відділення” – 트렁크 (Південь. *trunk*), 짐칸 (Північ); “фари гальмування” – 브레이크 등/미등 (Південь. *break*), 뒤등 (Північ).

3) Назви різних магазинів або товарів у продажі. Розглянемо відмінності у назвах магазинів та товарів. Нерідко біженці з Північної Кореї зустрічаються із проблемою різних назв. Було проведено декілька соціальних експериментів, де північани питали у південців як пройти у потрібний їм магазин. Тоді біженці називали незрозумілі для південних корейців терміни, що призводило до непорозумінь. Отож, почнемо із назв магазинів. Наприклад звичайні “кафе”, де люди мають змогу купити каву або чай у Південній Кореї називаються 커피숍 – “coffee shop”, 커피점, у Північній Кореї також можна використати ці слова але вони частіше будуть вживати слово 커피점, так як англійське поняття “shop” не буде їм знайоме. Заклади, де можна купити каву північани будуть називати 차집, а південці 찻집/다방, і різниця буде лише в написанні. Втім, можна вживати нейтральне, зрозуміле для всіх сторін слово 카페 – “cafe”. Ще один популярний заклад у Кореї, це “караоке”, які будуть мати дуже різні назви. Так на півдні це буде 노래방, що дослівно можна перекласти як “кімната пісні”, а на півночі – 화면반주음악실, що також можна перекласти як “кімната музичного супроводу”. “Універмаг” на півдні буде з англійської – 마트 (“market”), а на півдні в значенні “комплексний магазин” – (종합) 직매점. Будь-який “сервіс” на

півдні буде звучати як *서비스* (“service”), схоже слово, але іншого написання можна зустріти на півночі *써비스* (“service”), але скоріше за все ви зустрінете слово *빙사*. “Магазин із морозивом” на півдні буде з англійської як “ice-cream” – *아이스크림*, а на півночі буде дослівно перекладатись як “льодяний десерт” – *얼음과자*. “Магазини зі солодкими напоями” так і звучать дослівно у Північній Кореї – *단물 가게*, а у Південній Кореї це буде простий “магазин напоїв” – *음료수 가게*. “Сервіс для ремонту смартфонів”: південь – *핸드폰 수리*, північ – *손 전화기 센터*. Тепер розглянемо відмінність у назвах товарів. Такі відмінності також поширені в багатьох сферах життя, від косметики до їжі, так як Південна Корея тісно співпрацює із американським та західним ринком. Наприклад слова у сфері косметики: “фарба для волосся” на півдні буде – *염색약*, а на півночі – *머리물감*, “помада” на півдні – *립스틱*, на півночі – *입연지*, “сонцезахисний крем” на півдні – *선크림*, на півночі – *해빛방지크림*, *자외선방지크림*, “упаковка” на півдні – *팩*, на півночі – *미안막*.

4) Спорт. Спорт – незмінна частина культури будь-якої держави. Корея також налічує ряд своїх традиційних видів спорту, таких як: тхеквондо, тхеккьон, хапкідо тощо. Також в Кореї присутні і поширені багато інших видів спорту, переважно американських, які здобули неабиякої популярності, а деякі спортивні активності навіть вважаються елітними і дуже шануються. Так наприклад “гольф” – спорт родом із Шотландії, зараз є доволі поширеним способом проведення свого вільного часу серед корейців, і навіть вважається елітним. Таке саме відбувається і на Півночі, проте очевидно, що термінологія цього спорту відрізняється. Розглянемо приклади: “ключка” для гольфу, на півдні буде від англійського слова *driver* – *드라이버*, а на півночі – *제일긴채*; інших різновид такої ключки, який в українській мові називають “айрон” від англійського слова *iron*, на півдні – *아이언*, на півночі – *쇠채*; ще один вид ключки “вуд”, від англійського слова *wood*, на півдні – *우드*, на півночі – *나무채*; підставка для м’яча у гольфі – “трійник”, на півдні від англійського слова *tee* – *E*, а на півночі – *공알받침*; “лунка”, куди треба забити м’яча, на півдні буде від

англійського слова *hole* – **홀**, на півночі – **구멍**; спеціальне покриття поля травною “грін”, яке англійською має назву *green*, на півдні буде – **그린**, на півночі – **정착지**; “фарватер” – відстань від трійника до лунки, на півдні від англійського слова *fairway* – **페어웨이**, на півночі – **잔디구역**. Ще одним поширеним видом спорту в Кореї є баскетбол, який прийшов у цю країну із США. Розглянемо відмінність у термінології цієї гри. “Кільце”, в яке закидають м’яча на півдні від англійського слова *ring* буде – **링**, а на півночі – **통구멍**; “сітка” на кільці, від англійського слова *net* на півдні – **네트**, на півночі – **링그물**; “дошка” на який закріплено баскетбольне кільце, з англійської *backboard*, на півдні називається – **백보드**, на півночі – **통구판**; “блокуючий хід” гравця нападу, який англійською має назву *screen*, на півдні – **스크린**, на півночі – **엄호**; “стрибок”, від англійського слова *jump*, на півдні – **점프**, на півночі – **조약**; “захисник” на півдні від англійського слова *guard* – **가드**, на півночі – **방어수**; позиція “форвард” з англійської *forward* на півдні – **포워드**, на півночі – **공격수**; позиція “центрального гравця” від англійського слова *center* на півдні – **센터**, на півночі – **중앙공격수**.

Таким чином ми бачимо, як Республіка Корея під впливом західної культури не тільки запозичила різноманітні види спорту, які й досі залишаються популярними у Кореї, та мають свої великі коаліції гравців, але й запозичила певну термінологію цих ігор. Теж саме ми можемо побачити і у сфері транспорту, шопінгу і навіть їжі. Тим часом КНДР має більш чисті корейські слова і терміни до певних явищ.

Сфер життя в КНДР та Південній Кореї, в яких ми можемо знайти різні терміни – безліч. У першому пункті ми розібрали найпоширеніші сфери та слова, які корейці вживають кожен день в активному мовленні.

2.1.1. Лексичні відмінності через різницю політичних та соціальних структур.

Очевидною причиною виникнення проблематики мовного бар’єру між північними та південними корейцями є політичні проблеми, спричинені війнами, різними державними установками (комунізм, капіталізм) тощо. Саме тому ми вважаємо, що

варто виділити окремий пункт для огляду політичної лексики в КНДР та Республіці Корея.

Почнемо із самої назви цих держав, так як вони також мають не одну назву, як вважають багато людей. Офіційна назва Південної Кореї “Республіка Корея” – *대한민국*, “КНДР” – *조선민주주의인민공화국*. Північна Корея називає свою країну Чосон, так само, як і колись називалось перше королівство корейського півострова. Назва самого “Корейського півострова” також відрізняється. Південь – *한반도*, північ – *조선 반도*. “Корейська війна” (1950-53pp.). У Південній Кореї її, дослівно, так і називають – *한국 전쟁*, коли на території КНДР її називають *조국 해방 전쟁*, що можна перекласти як “вітчизняно-визвольна війна”. День відзначення перемоги або дня визволення в КНДР – *조국해방 기념일*, Республіка Корея – *광복절*. А день встановлення конституції цих країн на півдні – *제헌절*, на півночі – *헌법절*. І наостанок, слово “народ” має різні назви у цих державах. Південь – *국민*, північ – *인민*.

Таким чином, ми можемо зрозуміти наскільки відмінні у цих державах не тільки слова, але й бачення своєї країни та її історії.

2.2. Вимовні, орфографічні, граматичні відмінності

Якщо лексичні відмінності у корейській мові доволі очевидний наслідок подій, які траплялись на території цього півострова, то з вимовою все не так очевидно. Здавалось би, як можлива різна вимова, якщо південці та північани користуються одним і тим ж самим алфавітом. Втім, певні відмінності у групах приголосних і голосних звуків існують. Пропонуємо розглянути данні відмінності з допомогою сайту Вікіпедія Апдейт у статті “ Відмінності півночі та півдня в корейській мові ” 2019 року:

Приголосні. У приголосних розпізнаються такі відмінності: у сеульському діалекті “ㅈ”, “ㅊ” і “ㅉ” зазвичай вимовляються з альвеоло-піднебінними африкатами [tɕ], [tɕʰ], [tɕ̚]. На діалекті Пхеньяна вони, як правило, вимовляються

альвеолярними африкатами [ts], [tsʰ], [tɕ]. Крім того, ㅈ і ㅊ може вимовлятися без піднебіння як [ji] і [si] на діалекті Пхеньяна. В китайсько-корейських словах, деякі слова, які починаються на такі літери як: “ㄴ” [n] і всі “ㄹ” [r/l], випадають у вимові і не записуються на письмі у Південній Кореї, проте на півночі такі слова з “ㄴ” і “ㄹ” на початку, зберігаються та прописуються.. Наприклад, на півдні загальне прізвище 李 [i] (часто випикується англійською мовою як Лі, начебто залишаючись вірними північнокорейській типографії та вимові), пишеться та вимовляється як ㄹ이 [ri] північнокорейською мовою. Крім того, південнокорейське слово 여자 [jɛdza], значення жінка, аналогічно пишеться як ㄴ여자 [njɛdza] в Північній Кореї. Але ця остання вимова була штучно створена в 1960-х роках, тому для старших мовців часто не вдається вимовляти початкові “ㄴ” і “ㄹ” правильно, вимовляючи таким чином такі слова так само, як їх вимовляють на Півдні. До того ж у Північній Кореї іноді не діють правила асиміляції як на півдні. Наприклад, якщо склад закінчується на носові приголосні “ㅁ” [m] і “ㄴ” [ŋ], а другий склад починається з літери “ㄹ” [r/l], то вона тепер буде читатись як [n] а не [r]. На півночі ж таке правильно не завжди буде працювати, і ця літера може вимовлятись зі своїм первинним звуком [r]. Це видно на таких прикладах: 침력 “агресія/злість” – [tɕʰimɾjak̚] на півночі, [tɕʰimɾjak̚] на півдні; 협력 (“співпраця”) – [h̥jɔmɾjɔk̚] на півночі, [h̥jɔmɾjɔk̚] на півдні; 식료 “продукти/їжа” – [ɕʰiɾjɔ] на півночі, [ɕʰiɾjɔ] на півдні.

Голосні. Голосна “ㅏ” [a] не така округла на сеульському діалекті, як на діалекті Пхеньяна. Якщо виражається в ІРА, це було б [a] або [ɔ] для сеульського діалекту, та [ɔ] для пхеньянського діалекту. Через цю округлість, носії сеульського діалекту вважають, що “ㅏ” яка вимовляється носіями діалекту Пхеньяна, звучить близько до голосної “ㅓ” [o]. Крім того, різниця між голосними “ㅓ” [ɛ] і “ㅕ” [e] поступово зменшується серед молодших носіїв сеульського діалекту. Не добре відомо, чи це також відбувається з діалектом Пхеньяна.

Тепер розглянемо **орфографію**. Перша відмінність це запис складених слів. Коли ми хочемо поставити будь-яке корейське слово в неофіційно-ввічливий стиль, або в інші граматичні форми, у таких випадках трапляється відмінювання. Проте воно суттєво відрізняється на Півдні та на Півночі. Якщо слово закінчується на такі голосні літери як “ㅣ, ㅏ, ㅑ, ㅓ, ㅕ, ㅗ”, то на півдні буде додаватись склад “어”, а на півночі “여”. Розглянемо приклади у словах: *피다* “квітнути” – *피여* (північ), *피어* (*ㅍ*) (південь); *내다* “вийняти/давати/ проявляти” – *내여* (північ), *내어* (південь); *뛰다* “бігати” – *뛰여* (північ), *뛰어* (південь) тощо.

У тій ж самій ситуації, розглянутій вище, якщо склад слова закінчується на букву “ㅁ”, у такому випадку також будуть помітні певні зміни. Так на півдні ми додаємо до таких слів склад “우”, а потім відмінюємо його за допомогою складу “어”, врешті-решт ми отримуємо склад “워”. Втім на півночі спочатку додається склад “오”, вже потім, за тим ж принципом відмінювання, додається склад “아”, і ми отримуємо “와”. Це можна простежити на таких прикладах: *고맙다* “дякувати” – *고마와* (північ), *고마워* (південь); *가깝다* “близький” – *가까와* (північ), *가까워* (південь) тощо. АЛЕ на півдні слово *돕다* “допомагати” – не змінюється на *도우*, а діє за північнокорейським правилом – *도와*.

Ще однією відмінністю, що вже була розглянута вище у *вимові*, є написання літер “ㄴ” [n] і “ㄹ” [l] на початку запозичених китайських слів. На півночі зберігається початковий “ㄹ”, а на півдні він замінюється на “ㅇ”: *연습* (“практикування/ тренування”; південь) – *련습* (північ), *이성계* (“ім’я Лі Сон Ге”, південь) – *리성계* (північ). Теж саме діє і з літерою “ㄴ”, яка на півночі залишається в написанні, а на півдні замінюється літерою “ㅇ”: *이승* “жриця” (південь) – *니승* (північ), *여자* “жінка” (південь) – *녀자* (північ).

При утворенні складних слів у Південній Кореї спостерігається правило написання “середньої щіот” – *사이 시웃*. В Північній Кореї таких змін немає.

Наприклад: *저 가락* “палички для їжі” – *젓가락*, *나무 잎* “лист дерева” – *나뭇잎*, *바다가* “берег моря” – *바닷가*, *호수가* “берег озера” – *호숫가*.

Ще однією цікавою деталлю в орфографії є постановка пробілів. Якщо у Південній Кореї правила пробілів між словами немає, то в Північній Кореї це дуже чітко прописано. Це видно ось в таких орфографічних ситуаціях:

- 1) Несамостійні слова, допоміжні слова (наприкл: рахувальні слова, допоміжні частки тощо) на півночі завжди пишеться разом, на півдні – окремо. Наприклад: *내 것* “моя річ” – *내것*, *할 수 있다* “можу зробити” – *할수 있다*, *한 개* “одна штука” – *한개*.
- 2) Допоміжні дієслова. Так само на півночі – злітно, південь – окремо. Наприклад: *먹어 보다* “спробувати з’їсти” – *먹어보다*, *올 듯하다* “здається/що прийде” – *올듯하다*, *읽고 있다* “читаю” – *읽고있다*, *자고 싶다* “хочу спати” – *자고싶다*.
- 3) Складні слова. Наприклад: *국어 사전* “словник національної мови” – *국어사전*, *경제 부흥 상황* “відновлення економічної ситуації” – *경제부흥상황*, *서울 대학교 인문 대학* “факультет гуманітарних наук Сеульського національного університета” – *서울대학교인문대학*. (Відмінності півдня та півночі, 2019 р.)

Отже, коли ми розглянули основні відмінності в вимові та орфографії, тепер перейдемо до останньої важливої частини – **граматики**. Насправді обидві Кореї підкорюються одним граматичним правилам. Ще у 1937 р. вийшла робота Чхве Хен Бе “Грамматика нашої мови”. Проте, ми змогли віднайти певну особливість граматики у Північній Кореї; можливо у майбутньому порівняння граматики корейської мови буде досліджуватись ще ретельніше. Отож у південнокорейській мові, для позначення множини існує спеціальний суфікс ~들, втім у німецькому підручнику вивчення саме *північнокорейської мови* “North Korean Language Textbooks” (Wilfried Herrmann, 2022, с. 198) зазначено, що таких суфікс також може використовуватись не для позначення множини іменників, а також може ставитись разом із дієсловами або прислівниками.

Наприклад: *빨리들 여기 오시오* – “Будь ласка заходьте скоріше”; *일을 잘들 하세요* – “Добре виконуйте свою роботу”; *동무, 정말 늦게들 왔어요* – “Товаришу, ви дуже запізнилися”; *공부들 잘 하십시오* – “Вчитесь добре”; *잊어들먹지 마세요* – “Будь ласка, не забувайте”; *어서 일어나거라* – “Встаньте”.

Можна побачити, що ця частка може приєднуватись до звичайних прислівників, або вставати у дієслова між коренем слова та ~하다. Нажаль, джерело інформації не є доступним у повному обсязі. Через відсутність деяких сторінок не можливо повністю визначити точну причину такому феномену. Однак можна припустити, що так ми можемо посилювати сенс речення, та емоційно забарвити його. Таке рішення було прийнято через те, що частка ~들 ставиться до прислівників та дієслів, які мають важливу роль у реченні і на яких зроблений акцент.

2.3. Відмінності в словах іншомовного походження

Південна Корея має дуже сильну та впливову зовнішню політику, про останнім часом Північна Корея також налагоджує зв'язки із зовнішнім світом. Через це до обох країн приходять нові слова з інших країн. Здебільшого на це впливає співпраця з Америкою. Навіть в Північній Кореї наразі використовуються багато слів іншомовного походження. Однак звісно такі слова можуть мати різну вимову або правопис, і це насамперед пов'язано з тим, що на Півдні використовується транслітерація слів англійських топонімів, а на Півночі використовують транслітерацію місцевих топонімів. Саме такі зміни, з допомогою “Великому словнику національної мови”, ми оглянемо у даному пункті. Такі слова також стосуються усіх сфер життя людини. Наприклад слово “газова лампа” буде записуватись на півдні як *가스램프* а на півночі *가스램프*. Навіть є різниця у назві хімічних елементів, таких як “ньютон”, на півдні його записують *뉴턴*, а на півночі *뉴튼*. Далі слово “трактор” і в цьому прикладі чітко помітно як Північна Корея взяла це слово та транслітерувала його з російської мови; записується воно таким чином – *트랙토르*, на півдні той ж час назва походить з англійської мови і записується як

트랙터. Ще наприклад слово “колготки” на півдні – *스타킹*, та на півночі – *스토킹*. Слово “нонсенс” на півдні пишеться та вимовляється як *난센스*, на півночі – *넌센스*. “Горіх” з англійської “nut” на півдні – *나트*, на півночі – *너트*. Англійське слово “knock down”, що означає “ламати, збивати з ніг” на півночі – *눅다운*, а на півдні – *노크다운*. Сукня, від англійського слова “dress” у Південній Кореї записується – *드레스*, а у Північній Кореї – *도레스*. Навіть таке специфічне слово як “парафін” має різні записи в обох державах: південь – *파라핀납*, північ – *파라핀랍*. Слово “дилема” на півдні – *딜레마*, на півночі – *딜렘마*. Остання слово, яке ми розберемо буде “ракета”, яке на півдні записується як *로켓*, а на півночі – *로케트*.

В результаті, ми бачимо як багато слів, які походять з інших мов, мають дуже різне написання і вимову. І хоча такі відмінності можуть полягати тільки в відмінному записі одного складу в слові, навіть на цій основі ми можемо побачити тенденцію розвитку корейської мови, те як її сприймають її носії, та як такі зміни відображаються у повсякденному житті.

2.4. Висновки до Розділу 2

У даному розділі, на матеріалі електронного словнику “Великий словник національної мови” (*겨레말큰사전*) а також Wilfried Herrmann “North Korean Language Textbooks”, були розглянуті основні відмінні риси корейської мови на території КНДР та Республіки Корея. За допомогою *зіставного* методу дослідження ми порівняли відмінності у лексиці, у найважливіших сферах життя громадян Кореї, щоб побачити як корейці по різному сприймають одні й ті самі явища, хоча вони говорять однією мовою. Ми дійшли висновку, що більшість цих змін пов’язана із зовнішньо-політичними стосунками РК з США, так як багато термінів Південна Корея запозичила саме з корейської мови; інша причина – ізолюваність Північної Кореї. Республіка Корея досягла неабиякого прогресу у багатьох сферах життя, і тому у мові виникли нові поняття та явища, яким вони дали назву, тим часом Північна Корея зберігла чисті корейські слова. Також були проаналізовані лексичні відмінності

у політичних та соціальних установах, так як саме різні політичні погляди обох держав та попередні історичні події і становлять великий відсоток причин розрізненості корейської мови. Ця відмінність показала різницю сприйняття корейцями своєї історії та політики. Було розглянуто та порівняно основні відмінності у вимові, а саме голосних та приголосних звуків, відмінність орфографічних правил у складених словах, у постановці пробілів, запозичених китайських слів тощо. А також було розглянуто граматику. Хоча великих граматичних відмінностей наразі серед джерел в українському медіапросторі та в джерел інших країн не виявлено, ми спробували віднайти певні особливості, і в результаті цього дослідження ми виявили певну відмінність у використанні суфікса множини з дієсловами та прислівниками. Врешті-решт було розглянуто відмінності у словах, які були запозичені із інших мов (переважно англійської), та порівняли їх написання.

У другому розділі ми дійшли висновку, що корейська мова й надалі дуже швидко розвивається, а зі збільшенням часу, коли дві Кореї поділені 38 паралеллю, прірва між корейцями зростає, разом і з цим змінюється структура мови всередині цих держав, яка переважно зумовлена розрізненням політичних, економічних та соціальних поглядів в цих державах.

ВИСНОВКИ

Корея – країна з унікальною історією та з унікальною мовою. На сьогоднішній день це єдина розділена навпіл держава, що й робить її цікавою для різних дослідницьких наук. Не тільки лінгвістичних, а й зокрема історичних, геологічних, археологічних і т. д. Корейська мова вважається однією із найскладніших мов світу, але разом із тим вона багата різними словами і виразами, і найголовніше вона так само має історію, як і сам корейський півострів. Потужні історичні події, які відбулись на території Кореї неабияк вплинули на її становище у сучасному часі.

У першому розділі, за допомогою *порівняльно-історичного* методу дослідження, ми змогли виявити основні причини появи мовних відмінностей на територіях держав КНДР та Республіки Корея. У результаті цього дослідження ми дійшли висновку, що Японська окупація, Корейська війна 1950-1953 рр. та поділ Кореї по 38 паралелі стали каталізатором вагомих змін всередині корейської мови. Також були проаналізовані у хронологічному порядку найголовніші історичні події та був описан їх вплив на мову. Проаналізувавши та дослідивши ці події, були встановлені певні проблеми, з якими зіштовхнулись корейці внаслідок зазначених чинників змінення корейської мови, а саме: проблеми мовного бар'єру між корейцями півдня та півночі, а також кризова проблема біженців Північної Кореї у Південну. Були розглянуті приклади способів вирішення Кореями подолання мовного бар'єру між корейцями півдня та півночі.

У другому розділі ми детально дослідили основні відмінні явища в середині корейської мови на територіях різних держав. За допомогою *структурного* методу дослідження ми змогли розглянути корейську мову як цілісну функціональну структуру, її внутрішні частини та елементи, а саме: лексичний, граматику, фонологію, орфографію, а також трохи розглянули явище інтонації в корейській мові. За допомогою *зіставного* методу дослідження ми порівняли відмінності у словниковому запасі обох країн у найпоширеніших сферах життя корейців, порівняли правила орфографії, вимови, граматики та відмінність у написанні запозичених слів. У результаті цього дослідження ми виявили відмінність назв певних явищ чи установ у зв'язку із кардинально різними політичними напрямками обох Кореї. Виявили

відмінність у вимові, описали основні відмінності у правилах орфографії, та змогли дослідити певну граматичну особливість у північнокорейській мові, якої нема у Південній Кореї. Наостанок було розглянуто написання запозичених слів з інших мов (переважно англійської) та порівняно їх один з одним.

Данна курсова робота дістала подальшого розвитку у вивченні діалектичних особливостей корейської мови на території КНДР та Республіки Корея, розглянувши дану проблему через призму воєнних подій та політичних відносин між цими державами.

Корейська мова розвивається щодня. Щороку обидві корейські держави знаходячись поряд, стають дедалі дальші одна від одної. Втім корейці та державні уряди все ще виховують мрію про скоріше об'єднання цих країн в одну єдину суверенну державу – Корея.

АНОТАЦІЯ

한국은 독특한 역사와 독특한 언어를 가진 나라입니다. 현재까지 반으로 나누어진 유일한 상태로 다양한 연구 과학에 흥미를 불러일으킨다. 언어뿐만 아니라 특히 역사적, 지질학적, 고고학적 등. 한국어는 세계에서 가장 복잡한 언어 중 하나로 여겨지지만 동시에 다양한 단어와 표현이 풍부하고 가장 중요한 것은 한반도 자체와 같은 역사를 가지고 있다는 것입니다. 한국 영토에서 일어난 강력한 역사적 사건은 현대의 상황에 중대한 영향을 미쳤습니다.

첫 번째 장에서 우리는 북한과 대한민국 영토에서 언어 차이가 나타나는 주된 이유를 확인할 수 있었습니다. 가장 중요한 역사적 사건을 연대순으로 고려하고 언어에 미치는 영향을 설명했습니다. 앞서 언급한 국어 변천 요인으로 인해 한국인들이 직면한 몇 가지 문제점이 드러났다. 한국인이 남한과 북한 사이의 언어 장벽을 극복하는 방법을 고찰했습니다.

두 번째 장에서는 여러 국가의 영토에서 국어 중 국어의 주요한 특징적 현상을 자세히 살펴보았다. 한국 생활의 가장 일반적인 영역에서 양국의 어휘 차이를 비교하였다. 그들은 근본적으로 다른 정치적 경향과 관련하여 특정 현상이나 제도의 이름 차이를 비교했습니다. 그들은 발음의 차이를 발견하고 철자 규칙의 주요 차이점을 설명했으며 남한에는 없는 북한 언어의 특정 문법적 특징을 조사할 수 있었습니다. 마지막으로 다른 언어(주로 영어)에서 차용한 단어를 고려하여 서로 비교하였다.

한국어는 나날이 발전하고 있습니다. 해마다 이웃에 있는 두 한국 국가는 점점 더 멀어지고 있습니다. 그러나 한국인과 주 정부는 이들 국가가 하나의 단일 주권 국가인 한국으로 더 빨리 통일되는 꿈을 여전히 키우고 있습니다.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Вікіпедія Апдейт. Відмінності півночі та півдня в корейській мові. 2019 р. URL: http://uk.upwiki.one/wiki/North–South_differences_in_the_Korean_language#Differences_in_words_of_foreign_origin (date of access: 19.04.2023).
- Корейська мова. (2023) URL: https://www.wikidata.ukua.nina.az/Корейська_мова.html#Діалекти (дата звернення: 19.04.2023).
- Мацькович О. (2022). Один народ, дві держави: як південні корейці змагаються за свідомість жителів КНДР. Аналітичний центр ADASTRA, URL: <https://adastra.org.ua/blog/odin-narod-dvi-derzhavi-yak-pivdenni-korejci-zmagayutsya-za-svidomist-zhiteliv-kndr>
- Петрова К.О. (2019). Політичний аналіз війни 1950-53 рр. та її вплив на розвиток сучасних подій на корейському півострові. Міжнародний науковий журнал “Problems and prospects of implementation of innovative research results”, Valletta, Republic of Malta: European Scientific Platform NGO, с. 74 – 77.
- Сік К. Д. (2011). Проблеми корейської мови в контексті існування. Східний світ №4, 121 – 124 с. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/SkhS_2011_4_15.pdf
- Скробач Б. (2017). Корейська історія в біографії її керівників. (Збірник досліджень, магістр права). Верстка студія «АВАНГАРД» м. Рогатин, ББК, 63.3 – 88 с.
- Швець С. Л. (2015). Криза біженців та імміграційні процеси Республіки Корея. Науковий журнал “Політичні інститути та процеси”, Одеса, с.63 – 67.
- Durihana International School – Durihana Inc. Durihana Inc. – Redemption. Sacrifice. Compassion. URL: <https://durihanamission.org/the-school/> (date of access: 19.04.2023).
- Kim. (2018). The 6 Dialects of South Korea and Ways to Distinguish. KoreanClass101.com Blog. URL: <https://www.koreanclass101.com/blog/2018/12/14/korean-dialects/> (date of access: 19.04.2023).

Strother J., Korean is virtually two languages, and that's a big problem for North Korean defectors. The World from PRX. URL: <https://theworld.org/stories/2015-05-19/korean-today-virtually-two-languages-and-thats-problem-north-korean-defectors> (date of access: 19.04.2023).

Wilfried Herrmann. (2022) North Korean Language Textbooks: Free Download, Borrow, and Streaming: Internet Archive. Buske. Internet Archive. URL: <https://archive.org/details/north-korean-language-textbooks/Lehrbuch%20der%20Modernen%20Koreanischen%20Sprache/page/196/mode/2up?q=들> (date of access: 19.04.2023).

겨레말큰사전 남북공동편찬사업회. 겨레말큰사전 남북공동편찬사업회. URL: http://dic.gyeoremal.or.kr/mark_diff.php?sq=15901 (дата звернення: 19.04.2023).

ДОДАТКИ

Додаток 1.

Рис. 1.1 Карта діалектів корейської мови.

Додаток 2.

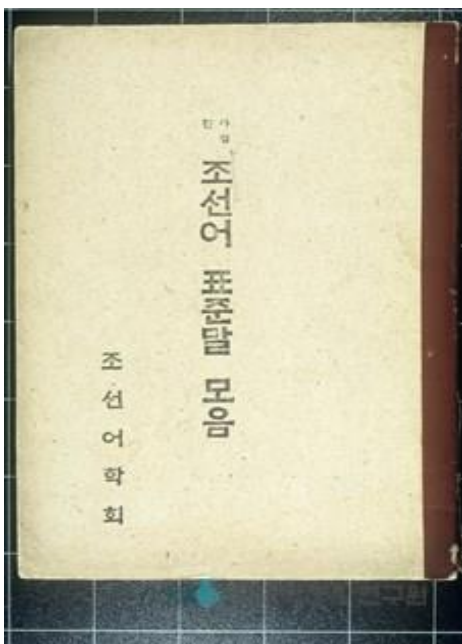

Рис. 1.2 Стандартний словник корейської мови (조선어 표준말 모음)